

Бригади привидів

КУПИТИ

Про книгу

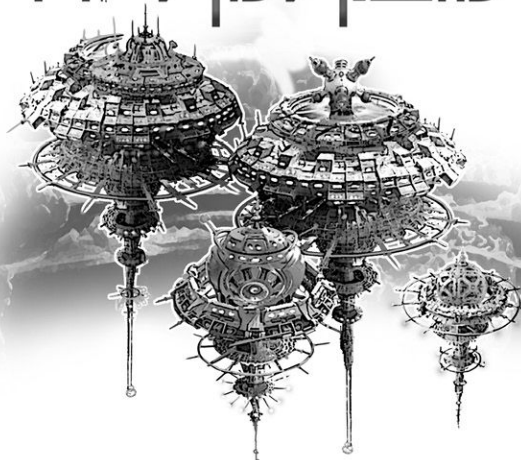
Всесвіт — місце битв людства за виживання. Три раси, з якими люди зіткнулися раніше, об'єдналися, аби зупинити поширення землян у космосі. Їхня опора та надія — вчений-перебіжчик Чарльз Бутен, який володіє військовими секретами Колоніальних сил. Щоби протидіяти зрадникові, необхідно дізнатися про мотиви його вчинків. Джаред Дірак — єдина людина, яка здатна знайти відповіді. Бо він — гібрид, створений на основі ДНК Бутена. І йому доведеться пройти довгий шлях, щоби зустрітися з «батьком»

БРИГАДИ ПРИВИДІВ

ДЖОН СКАЛЦІ

БРИГАДИ ПРИВИДІВ

ДЖОН СКАЛЦІ

Скалці Дж.

Бригади привидів : роман / Дж. Скалці ; пер. з англ. Алекса Антомонова. – Тернопіль :

Навчальна книга – Богдан, 2023. – 264 с.

ISBN 978-966-10-8246-4

John Scalzi. The Ghost Brigades, 2006.

Друкується з дозволу автора і Ethan Ellenberg Literary Agency (США) Copyright ©2006 by John Scalzi

З англійської переклав Алекс Антомонов

Всесвіт — місце битв людства за виживання. Три раси, з якими люди зіткнулися раніше, об'єдналися, аби зупинити поширення землян у космосі. Їхня опора та надія — вчений-перебіжчик Чарльз Бутен, який володіє військовими секретами Колоніальних сил. Щоби протидіяти зрадникові, необхідно дізнатися про мотиви його вчинків. Джаред Дірак — єдина людина, яка здатна знайти відповіді. Бо він — гібрид, створений на основі ДНК Бутена. І йому доведеться пройти довгий шлях, щоби зустрітися з «батьком».

ЧАСТИНА 1

1.

Той камінь уваги не привертав.

І для цього були поважні причини. Непоказний такий камінь, один з мільйонів уламків скельної породи та криги, що пливуть параболічною орбітою давно мертвої комети з коротким періодом обертання, він мав вигляд будь-якої іншої брили, котра становила убивчу міць колись небезпечної комети. Той уламок був ані більший, ані менший за інші, й за класифікаційною шкалою його годі відрізнити від інших. Якби його якимось чином засікла планетарна система оборони, — а така ймовірність наближалася до нуля, — то поверхневий аналіз показав би, що камінь складається зі силікату та домішку залізної руди. Тобто, камінь як камінь, навіть недостатньо великий, щоб відчутно нашкодити.

Але то було чистої води теоретизування, оскільки планета, траєкторія котрої тепер перетнулася з цим та кількома тисячами інших уламків, не мала глобальної системи оборони. Проте планета мала гравітаційний колодязь, в який потрапив цей камінь, разом з багатьма своїми побратимами. Гуртом вони створили метеоритний дощ, що траплявся при кожному оберті планети, коли та перетинала орбіту комети. Однак на поверхні цієї нестерпно холодної планети не було жодної розумної істоти, щоби зацінити красивезні спалахи та смужки, які залишали ці уламки матерії, згораючи в атмосфері при нагріванні до височезних температур від тертя.

Переважна кількість цих новостворених метеорів випарувалася в атмосфері, а їхня складова речовина під час яскравого падіння перетворилася зі стану твердого дискретного тіла на довгий розпливчастий слід з мікроскопічних часток, що залишатимуться в атмосфері невизначений час, доки не перетворяться на ядра водяних краплин і разом із масою води не проляють на землю у вигляді дощу (або, зважаючи на клімат планети, у вигляді снігу).

Однак маса цього каменя стала його перевагою. Тиском, що посилювався, зривало поверхневі пласти, механічне напруження від

проходження крізь щільні шари атмосфери виявило дефекти та слабкості структури і доклало туди максимальних зусиль. Частки відскубувалися, на мить яскраво спалахували, і їх одразу ж поглинало небо. Незважаючи на таку руйнівну роботу, наприкінці подорожі крізь атмосферу брила все ще мала достатньо маси, щоби з силою влупитись у кам'янисту поверхню планети, з якої буйні вітри геть поздували весь лід та сніг.

Від удару брила випарувалася разом із певною ділянкою земної кори, утворивши невеличкий кратер. Кам'яниста поверхня, що простягалася в усі боки, куди не кинь оком, а також тягнулася в глиб планети, задзеленькала, немов дзвони, ось тільки гармоніки того дзвону звучали кількома октавами нижче порога чутності більшості відомих розумних форм життя.

Земля здригнулася.

На відстані, у товщі поверхні планети хтось нарешті помітив той камінь.

— Землетрус, — мовила Шаран, не відриваючи очей від монітора.

За кілька секунд — новий поштовх.

— Землетрус, — повторила Шаран.

Кайнен відірвався від монітора і поглянув на свою асистентку:

— Скільки ти збираєшся це повторювати? — спитав.

— Просто тримаю вас у курсі, — відповіла Шаран.

— Ціную твою турботу, — зауважив Кайнен, — але насправді нема потреби проголошувати це кожного божого разу. Я вчений, що не кажи, і розумію, що коли земля здригається, це означає землетрус. Перше зауваження було більш-менш доречним. А на п'ятий-шостий раз починає набридати.

Ґрунт здригнувся знову.

— Землетрус, — промовила Шаран. — Уже сьомий. — До речі, ви не спеціаліст із тектоніки. Ця царина — за межами вашої компетенції. — Незважаючи на те, що Шаран проказала це зі звичайною для неї незворушністю, сарказм у голосі важко було не зауважити.

Якби Кайнен не спав зі своєю асистенткою, то, ймовірно, відчув би роздратування. А так він дозволив собі лише висловити помірну поблажливість.

— Щось не пригадую, аби ти була спецом з тектоніки...

— Це просто хобі, — відповіла Шаран.

Кайнен розкрив рота, щоб відреагувати, але цього моменту земля різко здибилась і з усієї сили накинута на нього. Кайнену знадобилася ціла мить, аби усвідомити, що то не підлога напала на нього, а він раптом упав на неї і навмання розтягнувся там з добрячою половиною речей, які раніше стояли на його робочому місці. Стілець перекинувся і лежав праворуч, усе ще гойдаючись після падіння.

Кайнен поглянув у бік Шаран, яка більше не дивилася в монітор, частково через те, що той, розбитий ущент, валявся поблизу на підлозі.

— Що то було? — спитав Кайнен.

— Землетрус? — з надією в голосі припустила Шаран і різко зойкнула, бо того моменту лабораторія енергійно затрусилась. Освітлювальні й акустичні панелі посипалися зі стелі, а Кайнен і Шаран поспіхом залізли під столи. Приміщення довкола вибухнуло, поки вони, зіщулившись, тремтіли у своїх ненадійних схованках.

Нарешті поштовхи припинилися. Кайнен у блимкітливому світлі уцілілих панелей роздивився навкруги і побачив, що більшість обладнання розкидана по підлозі, зокрема те, що було на стелі та стінах. Зазвичай лабораторію заповнювали науковці та помічники Кайнена, але тепер тут працювали тільки він і Шаран — вони затрималися допізна, щоб завершити експеримент. Решта персоналу давно відпочивали у бараках на базі й, напевне, бачили не перший сон. Що ж, тепер вони точно прокинулися.

Із проходу, що вів до лабораторії, долинуло високе пронизливе верещання.

— Ви це чуєте? — запитала Шаран.

Кайнен стверджувально кивнув:

— Це сирена бойової тривоги.

— Отже, на нас напали? — уточнила Шаран. — Я вважала, база захищена.

— Так і є, — відповів Кайнен. — Чи принаймні було. Мала бути захищена.

— Бачу, робота виконана титанічна, — уїдливо мовила Шаран.

Це було вже занадто.

— Слухай, Шаран, — роздратовано гаркнув Кайнен, — далеко не все можна передбачити.

— Вибачте, — мовила Шаран, відчувши у голосі шефа роздратування.

Кайнен хмикнув, вибрався з-під столу і почвалав до перекинутої шафи.

— Хутчіш, допоможи краще, — кинув асистентці. Удвох їм удалося поставити шафу так, що можна було відчинити замкнуті дверцята. В середині були бластерний пістолет і картридж з набоями.

— Де ви його роздобули? — поцікавилася Шаран.

— Ми ж типу на військовій базі, — пояснив Кайнен. — Тут повно зброї. У мене два таких — один тут, інший — у бараці. Я так і знав, що вони можуть стати у пригоді, якщо трапиться щось подібне.

— Але ми не військові, — відказала Шаран.

— Упевнений, це матиме колосальне значення для нападників, — буркнув Кайнен і простягнув пістолет дівчині. — Тримай.

— Ні, я його не візьму, — відсахнулася Шаран. — Я ніколи не стріляла. Залиште собі.

— Переконана? — уточнив Кайнен.

— На всі сто. Як почну стріляти, ще прострелю собі ногу.

— Гаразд, — погодився Кайнен. Устроївши в патронник обойму з боекомплектom, засунув пістолет у кишеню. — Треба дістатися бараків. Увесь народ там. Якщо насправді щось трапилося, краще бути разом.

Шаран мовчки погодилася. Притаманне їй саркастичне ставлення до будь-яких подій цілком випарувалося, вона виглядала виснаженою і наляканою. Кайнен підбадьорливо пригорнув її.

— Годі, Шаран, — мовив. — Усе нормально. Давай просто дійдемо до бараків.

Вони удвох почали пробиратися захаращеним коридором, як раптом почули, що грюкнули двері, котрі вели на нижчий рівень. Кайнен напружив зір і крізь куряву розгледів у сутінках дві величезні постаті. Він позадкував назад до лабораторії, а Шаран, якій така думка сяйнула трохи раніше, ніж шефу, була вже біля дверей. Інший спосіб залишити поверх — скористатися ліфтом, але той аж за сходовою кліткою. Вони опинились у пастці. Задкуючи, Кайнен поплескав по кишені піджака; досвіду поводження зі зброєю у нього було не більше, як у Шаран, і

він зовсім не був упевнений, що зможе влучити хоча б в одну мішень, тим паче у дві, кожна з яких напевне була професійним воїном.

— Адміністраторе Кайнен... — мовила одна фігура.

— Що таке? — мимоволі обізвався Кайнен й одразу пожалкував, що видав своє місцеперебування.

— Адміністраторе Кайнен, — повторила фігура, — нас надіслали забрати вас. Тут небезпечно. — Фігура наблизилася до залишків світлової панелі й перетворилася на Атен Рандта, одного з командирів бази. Кайнен упізнав його за клановими знаками розрізнення на панцирі та орденами. Атен Рандт був з *енешанів*, і Кайнен, навіть після довготривалого перебування на базі, все ще ніяковів через те, що так і не навчився їх розрізняти.

— Хто нас атакує? — спитав Кайнен. — І як вони взагалі знайшли нашу базу?

— Ми досі не розуміємо, хто на нас напав і з якою метою, — відповів Атен Рандт.

Потріскування щелеп перекладав зрозумілою мовою невеличкий пристрій, що висів у нього на шії. Атен Рандт розумів Кайнена і без перекладача, а ось той його — ні.

— Бомбардування розпочалося з орбіти, і лише кілька хвилин тому нам удалося виявити літальний апарат нападників.

Атен Рандт рушив у бік Кайнена, і той мусив докласти зусиль, щоби приборкати тремтіння. Незважаючи на час, проведений разом, а також порівняно добрі робочі стосунки, представники раси велетенських комах неабияк його нервували.

— Адміністраторе Кайнен, ми не можемо допустити, щоби вас знайшли. Маємо вивести вас, перш ніж базу захоплять.

— Гарзд, — мовив Кайнен і подав Шаран знак іти за ним.

— Не вона, — заперечив Атен Рандт. — Тільки ви.

Кайнен зупинився:

— Шаран — моя асистентка. Вона мені потрібна.

Базу затрусило від нового удару. Кайнена відкинуло до стіни, він упав на підлогу. Встиг помітити, що ані Атен Рандт, ані інший солдат-енешанин навіть з місця не рушили.

— Адміністраторе, зараз недоречний час для суперечок, — мовив Атен Рандт, і механічний пристрій надав перекладу трохи

саркастичного забарвлення, що мовець у свою репліку, можливо, і не вклав.

Кайнен почав знову сперечатись, але Шаран м'яко узяла його за руку.

— Кайнене, він має слухність. Вам треба забиратися звідси. Залишатися тут погано для будь-кого з нас. Але якщо схоплять тебе, це стане катастрофою.

— Я не залишу тебе, — вперто повторив Кайнен.

— Кайнене, — мовила дівчина, вказуючи на Атена Рандта, який незворушно стояв перед ними, — він — військовий офіцер найвищого рангу. Нашу базу атакують. Його не надіслали би з дріб'язковим дорученням. До того ж зараз насправді не час для суперечок. Іди. Я знайду шлях до бараків. Ми тут давно. Я знаю, як туди дістатися.

Кайнен прискіпливо поглянув на Шаран, а потім указав пальцем на солдата-енешанина за спиною Атена Рандта:

— Ти супроводиш її до бараків.

— Мені він потрібний, адміністраторе! — обурено заявив Атен Рандт.

— Зі мною ви й самі упораєтесь, — категорично заявив Кайнен. — Якщо дівчина не отримає від вас супроводу, її супроводжуватиму я.

Атен Рандт прикрив перекладача й підкликав солдата. Вони схилились і тихенько заклацали між собою — хоча це й було зайвим, бо Кайнен не розумів енешанської. Нарешті перемовини закінчилися, солдат відійшов і став поруч із Шаран.

— Він супроводить її до бараків, — сказав Атен Рандт, — але більше жодних дискусій. Ми і так згаяли багато часу. Адміністраторе, йдіть за мною, — і, схопивши Кайнена за руку, потягнув до дверей на сходи.

Кайнен озирнувся — Шаран безстрашно дивилася на велетенського солдата-енешанина. Але образ коханки й асистентки зник, тільки-но Атен Рандт виштовхав його за двері.

— Гей, полегше! — обурився Кайнен.

— Тихіше! — прошипів Атен Рандт і підштовхнув його до сходів. Вони почали підніматися, при цьому енешанин на непропорційно коротких та хирлявих нижніх відростках не відставав од Кайнена. — Ми витратили чимало часу на розшуки і ще більше — щоби змусити вас рухатися. Чому ви не в бараці?

— Треба було завершити експеримент, — відповів Кайнен. — Та й інших розваг у нас тут небагато. Куди ми прямуємо?

— Нагору, — пояснив Атен Рандт. — До підземної службової залізниці.

Кайнен зупинився на хвилюку й озирнувся на Атена Рандта, який, хоч і стояв на кілька сходинок нижче, був урівень з ним.

— Ця дорога веде до галереї з гідропонікою, — сказав Кайнен. Він, Шаран та інші члени дослідницької команди час від часу навідувалися до тієї велетенської підземної галереї, щоби побути серед зелені; поверхню планети важко було назвати гостинною, якщо, звісно, ви не шанувальник лютих морозів. Таким чином, оранжерея замінювала їм прогулянки на свіжому повітрі.

— Оранжерея розміщена у природній печері, — мовив Атен Рандт, підштовхуючи Кайнена продовжити рухатися. — За нею тече ізольованим руслом підземна річка, що впадає в підземне озеро. Там ми встановили невеличкий житловий модуль, в якому вас сховаємо.

— Мені про нього ніколи не казали, — зауважив Кайнен.

— Ми і не гадали, що він може насправді знадобитися, — відповів Атен Рандт.

— Мені доведеться туди пливати? — спитав Кайнен.

— У нас там є невеличкий підводний апарат, — пояснив Атен Рандт. — У ньому тіснуватو, але він запрограмований доставити вас до модуля.

— І як довго я маю там залишатися?

— Сподіватимемося, що ненадовго, — відповів Атен Рандт. — А в іншому разі вам доведеться відсиджуватися там дуже довго. Ще два поверхи, адміністраторе.

Подолавши два поверхи, вони зупинилися перед дверима. Кайнен скористався моментом, щоби перевести дух, а Атен Рандт заклацав щелепами в комунікаційний прилад. Звуки бою, що точився кількома поверхами вище, долинали сюди крізь товщу землі та бетонні стіни.

— Ворог підібрався впритул до бази, але ми поки що тримаємо позиції, — пояснив енешанин, віднявши перемовний пристрій. — До нашого рівня супротивник не дістався. Ми все ще можемо переправити вас у безпечне місце. Тримайтеся ближче до мене, адміністраторе. Не відставайте. Розумієте?

— Розумію, — відгукнувся Кайнен.

— Тоді вперед, — мовив Атен Рандт.

Він підняв страхітливу на вигляд зброю, відчинив двері й вийшов до коридору. Коли енешанин рушив, Кайнен помітив, як його нижні кінцівки подовшали, коли з-під панцира висунулося додаткове зчленування. Такий прискорювальний механізм надавав представникам цієї раси дивовижної швидкості та спритності на полі бою, що сколихнуло в пам'яті Кайнена дитячий жах перед повзучими членистоногими. Переборюючи огиду, він поспішив за комахою, чіпляючись за уламки, якими був заповнений прохід. Однак їхнє просування до невеличкої залізничної станції на дальньому боці рівня було нестерпно повільним.

Коли Кайнен, відсапуючись, наблизився, Атен Рандт оглядав панель керування невеличкого локомотива з відкритим пасажирським відділенням. Він устиг від'єднати локомотив від потяга. — Я наказав вам триматися ближче, — нагадав Кайнену.

— Дехто з нас уже не молодий і не вміє подвоювати довжину ніг, — огризнувся той і, показуючи на локомотив, уточнив: — Ми поїдемо на цій штуценції?

— Було б краще пройтись, — відповів Атен Рандт, і Кайнен відчув, як його ноги болісно замлоїли. — Але гадаю, ви не витримаєте усієї дистанції у швидкому темпі, та й часу в нас мало. Доведеться ризикнути і скористатися цим. Залізайте.

Кайнен з полегшенням забрався в пасажирське відділення, яке виявилось просторим, розрахованим на двох енешан. Атен Рандт запустив двигун і розігнав локомотив до максимуму, що приблизно удвічі перевищував спринтерську енешанську швидкість, — це здавалося страшенно ризикованим у вузькому тунелі, — а тоді повернувся й, піднявши зброю, почав пильно вдивлятися в тунель у пошуку мішеней.

— Що станеться, якщо базу захоплять? — спитав Кайнен.

— У житловому модулі ви в безпеці.

— Так, але якщо базу захоплять, хто за мною прийде? — допитувався Кайнен. — Я ж не сидітиму там вічно. До того ж, не знаю, як мені повернутися. І не важливо, як добре ви той модуль

підготували, рано чи пізно припаси закінчатся. Я вже не кажу про повітря.

— Модуль обладнано пристроєм видобування кисню з води, — відказав Атен Рандт. — Смерть від задухи вам не загрожує.

— Чудово. А смерть від голоду?

— Озеро має стік, — почав енешанин, і саме цього моменту локомотив раптово здригнувся й зійшов з рейок. Гуркіт тунелю, склепіння якого обвалилося, заглушив усі інші звуки. Кайнен із Атенем Рандтом, викинуті з пасажирського відділення, опинились у повітрі, але політ тривав недовго і закінчився в темній куряві.

Через якийсь час Кайнен прийшов до тями. Його посмикував Атен Рандт.

— Отямтеся, адміністраторе, — казав той.

— Нічого не бачу, — пробурмотів Кайнен. Замість відповіді, енешанин увімкнув ліхтарик на зброї.

— Дякую, — мовив Кайнен.

— З вами усе гаразд? — запитав Атен Рандт.

— Усе нормально, — відмахнувся Кайнен і поцікавився: — Якщо можна, я би хотів дожити цей день без подальших ексцесів.

Енешанин клацнув на знак згоди і відвів промінь ліхтарика, щоб роздивитися завал. Кайнен почав підійматись, але перечепився за уламок.

Атен Рандт махнув ліхтарем у бік Кайнена:

— Адміністраторе, вам краще не рухатися, — сказав. — Так безпечніше. — Світло впало на рейки. — Вони можуть бути під напругою.

І промінь ліхтарика забігав по арочних стінах в'язниці, на яку раптово перетворився тунель. Випадково чи умисно, але бомбардування зачепило залізничну колію, наглухо закоркувавши усередині Кайнена з Атенем Рандтом. У завалі не було й натяку на прохід. Тож у Кайнена знову сяйнула думка, що задуха перетворилася на реальну загрозу. Енешанин вивчав стіни пастки, в якій вони опинилися, раз у раз випробуючи комунікаційний пристрій, що, здавалося, вийшов з ладу. Кайнен усівся на землю, намагаючись дихати неглибоко.

Через деякий час Атен Рандт припинив обстеження й вимкнув ліхтарик, зануливши їх обох у повну темряву, але раптом завмер і знов увімкнув світло, спрямувавши ліхтар на найближчу до них купу уламків.

— Що таке? — стрепенувся Кайнен.

— Тихіше, — застеріг Атен Рандт, наближаючись до завалу, немов намагаючись щось розчути. За кілька секунд Кайнен теж почув: гомін голосів, але не своїх — чужих. За мить пролунали вибухи. Хто би не перебував по той бік завалу, вони пробували пробитися.

Атен Рандт поспіхом відскочив од купи уламків і з пістолетом у руці наблизився до Кайнена, тримаючи того в колі світла.

— Вибачте, адміністраторе, — мовив енешанин, і тут до Кайнена дійшло: наказ щодо убезпечення, напевно, на цьому й закінчувався. Чисто інстинктивно Кайнен смикнувся вбік од променя світла, і куля, призначена пробити груди, поцілила в руку, відкинувши його на землю. Кайнен із трудом підвівся на коліна і побачив, що дивиться на свою тінь. Ліхтарик Атена Рандта світив у спину.

— Зачекайте, — звернувся Кайнен до тіні. — Не в спину. Я розумію, що ви маєте це зробити. Тільки не в спину. Будь ласка.

Тиша, що на мить запала, розірвалася черговим вибухом за тим самим завалом.

— Поверніться, адміністраторе, — звелів Атен Рандт.

Кайнен повільно повернувся, обдираючи коліна до крові об бите каміння, засунув руки в кишені одягу, немов ті були кайданками.

Атен Рандт, маючи нагоду прицілитися, приставив зброю до скроні Кайнена.

— Готові, адміністраторе? — спитав енешанин.

— Готовий, — відповів Кайнен і вистрелив у промінь світла з бластера, що тримав у кишені.

Звук пострілу потонув у гуркоті вибуху з іншого боку завалу. Атен Рандт, здавалося, не зрозумів, що його підстрелили, допоки кров не полилася крізь отвір у панцирі. Через світло, що сліпило очі, Кайнен не бачив рани, він узднів лише, як Атен Рандт схилив голову, роздивляючись дірку, потім здивовано перевів погляд на Кайнена. На цей момент Кайнен вихопив з кишені пістолет і тричі вистрелив ув енешанина, розрядивши обойму. Атен Рандт захитався на передніх

кінцівках, а потім усією тушею упав горічерева на землю, вивертаючи суглоби.

— Пробачте, — кинув Кайнен небіжчикові.

Тунель заповнився порохом, опісля світлом, коли в завалі пробили прохід, у який ринули постаті з ліхтариками, причепленими до зброї. Одна з них, побачивши Кайнена, щось вигукнула — і промені уперлися в нього. Кайнен кинув пістолет, підняв здорову руку, показуючи, що здається, й відступив од тіла Атена Рандта. Яка користь у вбивстві енешанина заради власного життя, якщо нападники вирішать наробити дірок у ньому! Один з них виступив уперед у світлі ліхтариків, мугикаючи щось незрозуміле своєю мовою. Нарешті у Кайнена був шанс розгледіти, з ким йому доведеться мати справу.

Базові знання з ксенобіології дали йому змогу систематизувати особливості фенотипу особин: білатерально симетричні двоногі та, як наслідок, із різкими відмінностями між верхніми і нижніми кінцівками; а колінні суглоби взагалі згинаються у зворотний бік. Приблизно одного з ним зросту та схожі за будовою тіла. У цьому не було нічого дивного, якщо зважити на те, що переважна більшість представників так званих «розумних рас» якраз і була двоногими й білатерально симетричними, а також приблизно однакового розміру та маси. Саме цей факт і робив міжрасові відносини у цій частині всесвіту такими суперечливими. Стільки схожих розумних істот, і так мало місця, щоби вмістити їх усіх!

«А ось тепер зосередимося на відмінностях», — подумав Кайнен, коли істота знову гаркнула на нього: грудна клітка ширша, живіт плаский та в цілому незграбна скелетна структура й мускулатура. Не ноги, а обрубки, руки, як дубини. Яскраво визначені статеві відмінності (зараз перед ним, наскільки Кайнен розумів, стояла жіноча особина). Примітивні органи чуття налічували два оптичні та два слухові вхідно-вихідні отвори замість оптично-слухової смуги, що майже повністю оперезала голову Кайнена. Убогі зроговілі волоски замість тепловипромінювальних шкірних складок. Уже не вперше Кайнену спало на думку, що еволюція обійшлася з цією расою, м'яко кажучи, суворо щодо фізичної будови.

Це робило її представників агресивними та небезпечними, й здирання їх із поверхні планети потребувало неабияких зусиль.

Особина, що стояла перед Кайненом, знову щось проварнякала і витягнула якийсь короткий зловісний предмет. Кайнен, дивлячись прямо в оптичні отвори потвори, мовив:

— Чортові гуманоїди.

Потвора розмахнулася й ударила його цим предметом. Кайнен побачив, як довкола затупцювали різнокольорові світлячки, і звалився на землю — востаннє за нинішній день.

— Пам'ятаєте мене? — спитала людина за столом, коли Кайнена привели до кімнати.

Тюремники забезпечили полоненого спеціальним стільцем, розрахованим на його суглоби, які (на їхній погляд) вигиналися назад. Людина заговорила, і з пристрою, встановленого на столі, зазвучав переклад. Окрім цього приладу, на столі лежав ще один предмет — шприц, заповнений прозорою рідиною.

— Ви — той солдат, який мене вирубав, — відповів Кайнен.

Перекладацький пристрій не відреагував на його відповідь, з чого можна було зробити висновок, що солдат мав інший транслятор.

— Саме так, — підтвердила людина. — Я — лейтенант Джейн Саган. — Вона вказала на стілець. — Будь ласка, сідайте.

Кайнен сів.

— Не було жодної потреби оглушати мене, — мовив. — Я би пішов з вами добровільно.

— У нас були на те підстави, — сказала Саган і показала на поранену руку, куди влучила куля Атена Рандта. — Як рука?

— Непогано, — відповів Кайнен.

— Ми не змогли полагодити її повністю. Наші медичні технології спроможні вилікувати більшість поранень, але ви — ррайї, не людина, і наша внутрішня будова різниться. Проте ми зробили усе, що в наших силах.

— Дякую.

— Гадаю, вас поранив енешанин, якого ми знайшли поруч, — сказала Саган. — Той, кого ви застрелили.

— Так і є, — погодився Кайнен.

— Цікаво, чому ви почали стріляти один в одного.

— Він збирався мене вбити, а я не хотів помирати, — відповів Кайнен.

— Тоді проситься питання, чому він хотів вашої смерті, — додала Саган.

— Мене тримали ув'язненим, — пояснив Кайнен. — Думаю, він мав наказ убити мене, щоб я не дістався вам живим.

— Кажете, що були в'язнем, але тоді звідки у вас зброя?

— Я її знайшов, — відповів Кайнен.

— Справді? — здивувалася Саган. — Який недолік в енешанській системі безпеки! Не схоже на них.

— Ми всі час від часу робимо помилки, — зауважив Кайнен.

— А інші ррайї, яких ми знайшли на базі, теж в'язні?

— Саме так, — підтвердив Кайнен, якого захлиснула хвиля занепокоєння за долю Шаран та інших членів команди.

— Як сталося, що ви потрапили у полон до енешан? — запитала Саган.

— Ми перебували на кораблі ррайї, який мав доставити нас до однієї нашої колонії для ротації медичного персоналу, — відповів Кайнен. — Енешани атакували наш корабель, захопили його, полонили членів моєї команди і доправили нас сюди.

— Коли це сталося?

— Я точно не впевнений, — відповів Кайнен. — Ми жили за військовим розкладом енешан, а я не розуміюся в їхніх одиницях виміру. А є ще період обертання планети, він короткий, що більше заплутує зчислення. Оскільки я не ознайомлений з обчисленням часу в людей, то не можу дати точну відповідь.

— За останній рік — а це дві третини вашого хкеду — в нашої розвідки нема жодних відомостей щодо випадків захоплення корабля ррайї, які нібито вчинили енешани, — сказала Саган, використавши термін ррайї для визначення повного оберту їхньої планети довкола свого сонця.

— Можливо, ваша розвідка не така дієва, як ви вважаєте, — зауважив Кайнен.

— Можливо, — погодилася Саган, — але, припускаючи, що енешани технічно все ще перебувають у стані війни з ррайї, захоплення корабля

не залишилося б непомітним. Ваші два народи воювали і через менш чутливі речі.

— Я можу відповідати лише за те, що мені відомо, — відповів Кайнен. — Нас зняли з корабля і доставили на цю базу. Стосовно того, що сталося чи чого не сталося за її межами за той проміжок часу, можу лише здогадуватися.

— Отже, вас тримали на базі у полоні? — уточнила Саган.

— Так, — відповів Кайнен.

— Ми прочесали всю базу і виявили тільки невеличке приміщення гауптвахти, — сказала Саган. — Ніщо не вказує на те, що там когось тримали.

Кайнен видав звук, який ррайї вважають еквівалентом гіркої смішки. — Якщо ви прочесали базу, то, безперечно, бачили поверхню планети, — мовив. — Якби хтось із нас і надумав утекти, то замерз би на смерть одразу за її воротами. Не кажучи про те, що там просто нікуди бігти.

— Звідки вам це відомо? — запитала Саган.

— Так нам сказали енешани, — відповів Кайнен. — І ніхто з моїх співробітників не планував прогулянку, щоби перевірити правдивість їхніх слів.

— Отже, про планету вам нічого не відомо? — уточнила Саган.

— Відомо, що там холодно, а іноді ще холодніше, — відповів Кайнен. — Цим вичерпуються мої знання про цю планету.

— Ви лікар, — сказала Саган.

— Мені цей термін не відомий, — відізвався Кайнен і показав на динамік. — Ваша машина недостатньо розумна, щоби надати адекватний еквівалент моєю мовою.

— За фахом ви медик. Займаєтеся медициною, — пояснила Саган.

— Усе правильно, — відгукнувся Кайнен. — Я спеціалізуюся на генетиці. Саме тому ми з моєю командою і були на тому кораблі. Ув одній з наших колоній спалахнула епідемія, що зачепила генну послідовність та поділ клітин. Нас відправили дослідити це явище та, при можливості, знайти засіб лікування. Впевнений, ви обшукали базу і бачили наше обладнання. Наші тюремники були достатньо люб'язні, щоби надати нам лабораторію.

— Навіщо вони це зробили? — спитала Саган.

— Можливо, сподівалися, що коли ми зайняті роботою, нами легше керувати, — припустив Кайнен. — Якщо так, це спрацювало, бо ми, як правило, тримались осторонь і намагалися не наражатися на неприємності.

— Якщо не враховувати крадіжку зброї, — додала Саган.

— Пістолет у мене достатньо давно, і його пропажу не помітили, — відповів Кайнен.

— Зброя, котрою ви скористалися, розроблена для ррайї, — зауважила Саган. — Ще одна дивнота на військовій базі енешан.

— Напевне, вони забрали зброю, коли захопили наш корабель, — припустив Кайнен. — Я впевнений, що на базі ви знайдете багато речей, призначених ррайї.

— Отже, підсумовуючи, маємо таку картину. Вас і вашу команду медичних працівників деякий час тому захопили енешани й доставили на базу, де тримали як полонених, без зв'язку із зовнішнім світом. Ви гадки не мали, де саме опинилися та які плани на вас були в енешан.

— Абсолютно точно, — відгукнувся Кайнен. — А ще можу додати, що, на мою думку, вони не бажали, аби при штурмі бази хтось дізнався про мою присутність там, і тому енешани вирішили мене вбити.

— Правильно, — погодилася Саган. — Ось тільки ви впоралися краще, ніж ваші товариші.

— Не розумію, до чого ви хилите...

— Ви — єдиний ррайї, якого ми знайшли живим, — пояснила Саган. — Усіх інших застрелили чи закололи енешани. Більшість тіл — у приміщеннях, схожих на бараки. Ще одне тіло виявлено поблизу вашої, найімовірніше, лабораторії, оскільки там ми знайшли багато обладнання ррайї.

Кайнен зіщулювся, наче від болю всередині.

— Ви брешете, — зойкнув.

— На жаль, це правда, — відповіла Саган.

— Це ви, люди, вбили їх, — розгнівано мовив Кайнен.

— Енешани намагалися вбити вас, — мовила Саган. — Чому ви впевнені, що інші не розправилися з членами вашої команди?

— Я вам не вірю.

— Розумію, що ви мені не вірите, однак це правда.

Кайнен сидів, приголомшений горем. Саган дала йому час зібратися з думками.

— Гаразд, — нарешті озвався Кайнен. — Чого вам від мене треба?

— Для початку, адміністраторе Кайнен, ми бажаємо почути від вас правду.

Кайнену знадобилося кілька секунд, щоб усвідомити: ця людина вперше звернулася до нього на ім'я. І назвала посаду.

— Я кажу вам правду, — мовив він.

— Лайно собаче! — обурилася Саган.

Кайнен знов показав на динамік.

— Я отримав лише частковий переклад вашої останньої репліки, — пояснив.

— Ви — адміністратор Кайнен Суєн Су, — мовила Саган. — І хоча ви насправді маєте деяку медичну підготовку, сфера ваших наукових інтересів — це насамперед ксенобіологія та розроблення напіворганічних оборонних систем, а ці дві галузі дослідження, наскільки мені відомо, нерозривно пов'язані одна з одною.

Кайнен мовчав. Саган продовжила:

— А тепер, адміністраторе Кайнен, дозвольте трохи розповісти, що відомо нам. Ще п'ятнадцять місяців тому ррайї з енешанами билися на війні, яка з перемінним успіхом тривала протягом тридцяти років, і цю війну ми усіляко підтримували, бо вона дає нам змогу перепочити.

— Не зовсім так, — заперечив Кайнен. — Не слід забувати битву за Корал.

— Маєте рацію, — погодилася Саган. — Я брала в ній участь. І ледь не загинула.

— Я втратив там брата, — мовив Кайнен. — Молодшого. Можливо, ви зустрічалися.

— Може, й так. Отже, п'ятнадцять місяців ррайї з енешанами воювали не на життя, а на смерть, аж раптом виявляється, що вони більше не вороги, і наша розвідка не спроможна з'ясувати причину цього.

— Ми вже обговорювали недосконалість вашої розвідки, — зауважив Кайнен. — Раніше чи пізніше війни закінчуються. Наприклад, після Коралу ми з вами більше не воювали.

— Війна припинилася тому, що там ми надавали вам по дупі. Ви ретирувались, а ми відновили Корал. У цьому і полягає причина закінчення війни, принаймні на деякий час. Такої причини у вас чи енешан не було. І це нас турбує.

Три місяці тому супутник-шпигун, який ми розмістили на орбіті, помітив неабияку активність на цій нібито незаселеній планеті — сюди почали навідуватися кораблі — як ррайї, так і енешанські. Особливо цікавим нам видається той факт, що на цю планету претендують не енешани чи ррайї, а *обіни*. А обіни, адміністраторе, хлопці некомпанійські, й вони при всьому тому достатньо сильні, щоб дати відсіч і енешанам, і ррайї.

Тоді ми встановили на орбіті досконаліший супутник-шпигун, який стежив за появою поселень. Ми нічого такого не виявили. Як спеціаліст з оборонних систем, адміністраторе, можете припустити, чому нам не вдалося?

— Припускаю, що база захищена від впливу такого роду, — відповів Кайнен.

— Саме так, — підтвердила Саган. — Виявилось, що база захищена саме такою оборонною системою, над якою працювали ви. Звісно, в той час ми цього не знали. Зате знаємо тепер.

— А як узагалі ви зрозуміли, що база захищена? — поцікавився Кайнен. — Питаю через чисто професійний інтерес.

— Ми кидали каміння, — відповіла Саган.

— Що, пробачте?

— Каміння, — повторила Саган. — Місяць тому ми висипали на планету кілька десятків сейсмічних датчиків, які запрограмували на відстеження сейсмічних сигнатур, притаманних штучно створеним підземним структурам. Ґрунтуючись на попередньому досвіді, ми знаємо, що секретні бази легше захистити, коли вони розташовані під землею. Ми поклалися на той факт, що природна сейсмічна активність планети допоможе звузити коло пошуків. А потім почали скидати каміння у проблемних місцях. Нарешті сьогодні ми скинули кілька каменів перед початком атаки, щоб отримати точну акустичну мапу бази. Каміння добре тим, що має такий вигляд, як справжній метеор. А метеори нікого не лякають, і нікому в голову не прийде екранувати об'єкти проти сейсмічного зондування. Усі здебільшого

переймаються маскуванням проти оптичного розпізнавання та високоелектромагнітного сканування і не звертають достатньо уваги на ефективність звукових хвиль. Це облудність усіх високих технологій — ігнорувати ефективність технологій нижчого порядку. Таку, як скидання камінців.

— Лише людям мало спасти на думку стукати камінцями один об одного, — хмикнув Кайнен.

Саган знизала плечима:

— Ми не дуже переймаємось, якщо хтось при різанні виймає пістолет. Тоді є зайвий привід вирізати йому серце. Чи будь-який інший орган, що качає кров. Ваша самовпевненість зіграла нам на руку. І тому ви є свідком, інакше не сиділи б зараз тут. Але насправді, адміністраторе, нам кортить дізнатися справжню причину вашого перебування на базі. Те, що енешани з ррайї співпрацюють, само собою збиває з пантелику, але щоб енешани, ррайї та обіни — це вже у жодні ворота не лізе. То вже вельми цікаво.

— Я не володію інформацією щодо того, кому належить ця планета, — відповів Кайнен.

— Але куди більший інтерес становите для нас ви, адміністраторе Кайнен, — вела далі Саган, пропустивши останню репліку повз вуха. — Поки ви спали, ми зробили генне сканування, щоби з'ясувати вашу особу, а потім порилися в архівах корабля, щоби трохи ознайомитися з вашим досьє. Дізналися, що в ксенобіології ви цікавилися передовсім людською расою. Ми вважаємо, що ви є провідним спеціалістом ррайї з генетики людини. Нам також відомий ваш особливий інтерес до проблеми функціонування мозку людини.

— Це складова частина мого загального інтересу до функціонування нейронних мереж, — відповів Кайнен. — Отже, не маю якогось особливого інтересу до роботи людського мозку, як ви висловилися. Кожен мозок цікавий по-своєму.

— Це справедливо, — погодилася Саган. — Але хоч над чим ви там працювали, воно було настільки важливим, що енешани готові були розправитися з вами і вашою командою, лише б не дати потрапити до наших рук.

— Я вам уже пояснив, — відповів Кайнен. — Ми були їхніми в'язнями.

Саган закотила очі:

— Послухайте, адміністраторе Кайнен, давайте на хвилину припустимо, що ми з вами не ідіоти.

Кайнен нахилився через стіл уперед до Саган:

— До якого типу людей належите ви?

— Що маєте на увазі?

— Нам відомо, що існує три різновиди людей, — мовив Кайнен і почав загинати пальці — набагато довші та рухливіші, ніж людські. — По-перше, немодифіковані люди, іншими словами, колоністи. Вони відрізняються зростом, розмірами та кольором шкіри — тут простежується добра генетична різноманітність. По-друге, найбільша частина ваших вояків. Тут також спостерігається різниця в розмірах та формі, але в набагато меншому ступені, й усі вони однакового зеленого кольору. Нам відомо, що це не їх власні тіла — свідомість похилих представників людської раси переміщено в сильніші, здоровіші тіла, які настільки сильно модифіковані генетично, що втратили здатність до розмноження при паруванні як між собою, так і з немодифікованими людьми. При цьому зберегли багато людських рис, зокрема структуру головного мозку.

— Але існує і третій тип, — Кайнен відкинувся на спинку крісла. — До нас доходять різні чутки, лейтенанте Саган.

— Якого роду чутки?

— Немов їх створюють із мертвих, — відповів Кайнен. — Людську ембріональну масу від померлих і перемішують з генетичним матеріалом інших рас для того, аби подивитися, що з цього вийде. Деякі навіть не нагадують людей, хоча усвідомлюють себе такими. Мовляв, вони народжуються одразу дорослими, володіють навичками та умінням, але не мають пам'яті. І не тільки пам'яті. Вони не мають власного «я». Не мають моралі. Не мають стримувальних факторів. Не мають... — він зам'явся, добираючи правильне слово, і нарешті промовив: — ... людяності. У тому вигляді, як ви її розумієте. Діти-воїни в дорослих тілах. Огидні монстри. Знаряддя вашого Колоніального Союзу в місіях, які неможливо доручити солдатам із життєвим досвідом та моральними цінностями, — тим, хто переймається страхом за свою душу в цьому світі чи в іншому.

— Вчений, стурбований проблемою душі... — здивовано мовила Саган. — Геть не прагматичний підхід.

— Так, я вчений, — відгукнувся Кайнен, — але насамперед я — ррайї. Знаю, що у мене є душа і піклуюся про неї. А у вас є душа, лейтенанте Саган?

— Нічого про неї не знаю, адміністраторе Кайнен, — відповіла Саган. — Душу важко виміряти.

— Отже, ви належите до людей третього типу.

— Правильно, — підтвердила Саган.

— І вас створили із плоті мерця.

— Тільки з його генів, — поправила Саган. — Не з плоті.

— Гени і створюють плоть, лейтенанте. — уточнив Кайнен. — Гени надихають плоть, в якій оселяється душа.

— То ви ще й поет...

— Це не мої слова, — відповів Кайнен. — Це слова однієї з наших філософів. Вона також була вченим. Але її ім'я, мабуть, нічого не скаже. Дозвольте спитати, скільки вам років?

— Сім, майже вісім, — відповіла Саган. — Приблизно чотири з половиною вашого хкеда.

— Така молода... — замислився Кайнен. — Ррайї у вашому віці тільки-но починають вчитися. Я вдсятеро старший за вас, лейтенанте.

— Але, однак, ми з вами сидимо тут.

— Так, сидимо, — погодився Кайнен. — Шкода, лейтенанте, що нам довелося зустрітися за таких обставин. Мені дуже кортить вас дослідити.

— Навіть не знаю, як на це реагувати, — відповіла Саган. — Простого «дякую» буде, вочевидь, замало, враховуючи вашу сферу діяльності.

— Життя ми вам зберегли.

— Це просто щастя якесь, — посміхнулася Саган. — Проте ваше бажання певною мірою здійсниться. Вам слід змиритися з тим, що ви — наш полонений, але цього разу по-справжньому, і залишитесь таким на все життя.

— Я зрозумів це, коли ви почали надавати мені інформацію, що могла стати корисною моєму урядові, — мовив Кайнен. — Наприклад,

про бомбардування камінням. Хоч я припустив, що ви збираєтеся мене вбити.

— Ми, люди, народ прагматичний, адміністраторе Кайнен, — відповіла Саган. — Ви маєте знання, які можуть нам знадобитись, і, якщо погодитесь співпрацювати, нема причин не дозволити вам продовжити дослідження з людської генетики та людського мозку. Але тільки не для ррайї, а для нас.

— І для цього ви пропонуєте мені зрадити свій народ, — зауважив Кайнен.

— Що поробиш...

— Думаю, краще вибрати смерть.

— З усією повагою, адміністраторе: якби цей варіант вас приваблював справді, ви, напевне, не застрелили б енешанина, який збирався вас убити, — заперечила Саган. — Гадаю, ви прагнете жити.

— Можливо, ви праві, — відгукнувся Кайнен. — Але праві ви чи ні, дитя, в будь-якому разі з вами більше розмовляти не бажаю. Вам я сказав усе, що хотів, і з власної волі.

Саган посміхнулася.

— Адміністраторе, чи знаєте ви, що спільного у ррайї та людей?

— У нас із вами багато чого спільного, — відповів Кайнен. — Що саме вам спало на думку?

— Генетична структура. Не мені вам розказувати, що послідовність генів у людей і ррайї має значні відмінності в деталях. Але на макрорівні у нас багато спільного, в тому числі той факт, що один набір генів ми отримуємо від одного батька, а інший — від другого. Так зване дводжерельне статеве розмноження.

— Це звичайна форма статевого репродукування серед видів, що розмножуються статевим шляхом, — мовив Кайнен. — Деякі види потребують трьох і навіть чотирьох батьків, але це трапляється рідко. Надто неефективно.

— Без сумніву, — погодилася Саган. — До речі, адміністраторе, ви чули про такий собі синдром Фроніга?

— Це рідкісне захворювання серед ррайї, — відповів Кайнен. — Дуже рідкісне.

— З того, що мені про нього відомо, — мовила Саган, — це захворювання виникає внаслідок дефектів у двох непов'язаних між

собою наборах генів, один з яких регулює розвиток нервових клітин, зокрема створює довкола електроізолювальну оболонку, а інший відповідає за орган, який у ррайї виробляє людський аналог лімфи. Звісно, це не тотожні речі, у вас вона частково виконує інші функції. Людська лімфа електропровідна, а ваша є діелектриком. Із того, що нам відомо про фізіологію ррайї, ця ізолювальна властивість вашої лімфи зазвичай жодним чином не впливає на інші функції організму — точно так, як електропровідність людської лімфи не є ані плюсом, ані мінусом. Яка є — така і є.

— Цілком правильно.

— Але для тих ррайї, яким не пощастило отримати два дефектні набори генів, ця діелектрична властивість є благом, — продовжила Саган. — Ця рідина омиває міжклітинні діляночки, зокрема нервові вузли. Що допомагає електричним імпульсам дотримуватися напрямку і не збиватися з дороги. Цікаво, що склад лімфи у ррайї контролюється гормонально, і будь-яка незначна зміна напрямку гормонального сигналу перетворює цю рідину з ізолювальної на електропровідну. І це також для більшості ррайї не має жодного значення. Але для тих, хто генетично закодований мати оголені нервові клітини...

— ... це призведе до судом, конвульсій і врешті-решт смерті, оскільки нервові сигнали буквально пронизують їхні тіла, — додав за неї Кайнен. — Саме через стовідсоткову смертність це захворювання і є таким рідкісним. Особи, генотип яких припускає електропровідність лімфи та оголені нервові закінчення, помирають ще в утробі матері, зазвичай коли клітини лише починають розмежовуватись і проявляється синдром.

— Але існують і дорослі зі синдромом Фроніга, — сказала Саган. — Їх генотип змінює гормональний сигнал пізніше, на початку дорослості. Коли вже запізно для виконання репродуктивної функції і дефектний ген уже проґавили. Але для цього необхідні два дефектні батьківські гени.

— Так, звісно, — підтвердив Кайнен. — Це ще одна причина, через яку синдром Фроніга трапляється так рідко. Ймовірність отримати два набори дефектних генів і два набори генів, що в майбутньому призведуть до гормональних змін у лімфатичному органі, дивовижно мала. Але поясніть, навіщо ми це обговорюємо?

— Адміністраторе, генетичний зразок, узятий у вас, коли ви потрапили на борт корабля, показав, що ви маєте оголені нервові закінчення.

— Це справді так, але я не маю схильності до гормональних змін, — відповів Кайнен, — інакше був би вже мертвим. Синдром Фроніга проявляється на початку дорослості.

— Воно-то так, — погодилася Саган, — але ті гормональні зміни можна викликати штучно, знищивши певні клітинні пучки в лімфотворному органі ррайї. Якщо вбити достатню кількість таких пучків, які відповідають за вироблення правильного гормону, ваш орган і далі вироблятиме лімфу. Просто з іншими властивостями. Які у вашому випадку матимуть фатальні наслідки. Цього нескладно домогтися хімічним шляхом.

Тепер увага Кайнена була цілком прикута до шприца, що впродовж бесіди лежав на столі. — Гадаю, це той самий хімічний препарат? — запитав учений.

— Це — антидот, — відповіла Саган.

Джейн Саган зрозуміла, що адміністратор Кайнен Суєн Су заслуговує на пошану: зламати його було непросто. Він промучився від болю кілька годин, сіпаючись і здригаючись у конвульсіях, коли лімфотворний орган поступово замінював лімфу на оновлену речовину. Нарешті концентрація електропровідної лімфи досягла рівня, коли зачепила нервові закінчення в різних частинах тіла, причому сукупна провідність системи підвищувалася з кожною хвилиною. Ще трохи — і він навряд чи зміг би взагалі щось розказати, якби навіть забажав.

Але Кайнен здався і почав благодати дати йому антидот. Урешті-решт жага до життя перемогла. Саган власноруч увела йому антидот (насправді це була не протиотрута у прямому сенсі, оскільки ті мертві пучки клітин уже не воскреснуть; віднині й до кінця життя йому доведеться отримувати щоденні ін'єкції). Поки антидот поширювався тілом Кайнена, Саган в основному довідалася про плани війни проти людської раси, її повного підкорення та знищення. Цей геноцид був спланований до найменших деталей і ґрунтувався на взаємодії трьох рас.

Проти однієї людської.

2.

Полковник Джеймс Роббінс із хвилину розглядав гнилий ексгумований труп на стільниці в морзі, зосередивши увагу на тому, що процес розпаду зробив з тілом, яке пролежало під землею трохи більше року. Поглянув на голову, спотворену пострілом з рушниці, який позбавив третини черепа, разом із життям, людину, котра, ймовірно, зрадила людство відразу трьом ворожим расам. Потім підняв очі на капітана Вінтерса, медичного експерта станції «Фенікс».

— Скажіть мені, що це тіло доктора Бутена, — мовив полковник Роббінс.

— Так, це воно, — відповів Вінтерс. — І водночас не воно.

— Знаєте, Теде, саме такого експертного висновку мені не вистачало, щоб мати змогу отримати від генерала Метсона добрячого копняка, — зауважив полковник Роббінс. — Наскільки розумію, до пояснень ти не опустишся.

— Вибач, Джиме, — капітан Вінтерс показав на труп на столі. — З погляду генетичного аналізу це саме твоя людина. Доктор Бутен був колоністом, що означає, що у тіло військового його ніколи не переміщували. Отже, тіло має повний набір первинних ДНК. Я виконав стандартну процедуру тестування — це тіло містить ДНК Бутена. Потім, заради жарту, провів ще тест мітохондріальної РНК. І знову — повний збіг.

— У чому тоді проблема? — спитав Роббінс.

— Проблема в рості кісток, — пояснив Вінтерс. — У реальному всесвіті характер росту кісток людини залежить від умов довколишнього середовища, зокрема таких, як харчування чи фізичні навантаження. Якщо пожити якийсь час на планеті з підвищеною силою тяжіння, а потім перебратися на планету з низькою гравітацією, це позначиться на рості кісток. Переломи також будуть помітні. Отже, за кістками можна дослідити історію життя людини.

Вінтерс підняв фрагмент лівої ноги трупа, відрізаної від решти тіла, і вказав на поперечний розріз стегнової кістки:

— Тут бачимо надзвичайно плавне нарощення кісткового матеріалу. Жодних слідів зовнішнього впливу чи травм, лише нормальний ріст в умовах чудового харчування та без стресових ситуацій.

— Бутен родом з Фенікса, — зауважив Роббінс. — А його колонізували майже два сторіччя тому. І це зовсім не якась заштатна планетка, де треба боротися за виживання й харчування.

— Може, і так, але все одно щось не збігається, — заперечив Вінтерс. — Навіть у найцивілізованішому зі світів можна звалитись із сходів чи поламати кістки, займаючись спортом. Звісно, можливо прожити життя і без переломів, але чи багато знайдеться таких людей?

Роббінс похитав головою.

— А ось цьому хлопцю вдалося. Хоча насправді це й не так, оскільки в його медичній картці зазначено, що він ламав ногу, саме цю ногу, — Вінтерс потряс обрубком, — шістнадцятирічним. Невдале падіння на лижах. Він наїхав на валун, що спричинило перелом стегнової та великогомілкової кісток. А тут ми такого не бачимо.

— Я чув, що медицина в наш час спроможна творити дива, — зауважив Роббінс.

— Вона і справді дуже професійна, дякую, — відізвався Вінтерс. — Але дива не творить. Не можна з'єднати без сліду зламану стегнову кістку. І навіть якби Бутену пощастило прожити життя без переломів, це не пояснює рівномірний характер нарощування кісток. Такого можна домогтися лише без будь-яких стресових ситуацій. Для цього Бутену довелось би прожити життя у кімнаті з м'якими стінами.

— Або у яслах для клонів, — припустив Роббінс.

— Так, або в яслах для клонів, — погодився Вінтерс. — Іншим розумним поясненням буде припущення, що вашому приятелеві колись ампутували ногу, а потім відростили нову. Але я перевірів записи — такого не траплялося. Про всяк випадок я взяв зразки кісткової тканини з його ребер, таза, руки й черепа — з непошкоджених частин, звісно. Усі зразки показали рівномірне нарощування кісток. Отже, Джиме, маємо клоноване тіло.

— У такому разі Шарль Бутен має бути живим, — припустив Роббінс.

— Цього стверджувати не можу, — відізвався Вінтерс. — Але це — точно не він. Єдина гарна новина для нас — це те, що, зважаючи на

фізичні показники, клона зберігали у діжці аж до смерті. Припускаю, що його навіть не розбудили. А якщо навіть і розбудили, то першою і останньою річчю, яку він побачив, було дуло рушниці. Оце так бурне життя!

— То, якщо Бутен досі живий, він, до всього іншого, ще й убивця, — сказав Роббінс.

Вінтер знизав плечима і поклав ногу трупа на стіл.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

КУПИТИ